

การศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาจีนกลางและภาษาม้ง

A Comparative Study of Pronunciation of Vocabulary in Mandarin Chinese and Hmong

(Received: March 15, 2019; Revised: March 31, 2019; Accepted: April 23, 2019)

ชญญา พวงทอง¹, กฤตานนท์ ท้าววัฒนากุล²
Chananya Puangthong, Kritanon Thaowattanakul

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างด้านการออกเสียงของคำศัพท์ในภาษาจีนกลางและภาษาม้งใน 3 ลักษณะ คือ คำที่ออกเสียงคล้ายกันทุกอย่าง คำที่ออกเสียงคล้ายกันบางอย่างและคำที่ออกเสียงต่างกันโดยมีความหมายที่เหมือนกัน ซึ่งข้อมูลการวิจัยนี้เก็บรวบรวมจากหนังสือคำศัพท์ภาษาจีนกลางในชีวิตประจำวันและพจนานุกรมภาษาอังกฤษ-ภาษาม้ง กับ ภาษาม้ง-ภาษาอังกฤษ โดยเลือกศึกษาคำศัพท์ทั้งสิ้น 12 หมวดคำ รวม 1,470 คำ ผลการศึกษวิจัย พบว่า ร้อยละ 92.38 ของคำศัพท์ในภาษาม้งและจีนกลางนั้นมีลักษณะเป็นคำที่ออกเสียงต่างกันแต่มีความหมายที่เหมือนกัน ร้อยละ 6.80 เป็นคำที่มีลักษณะออกเสียงคล้ายกันบางอย่าง และร้อยละ 0.82 คือคำที่มีลักษณะออกเสียงคล้ายกันทุกอย่าง ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการที่การออกเสียงของคำศัพท์บางส่วนในทั้งสองภาษาออกเสียงคล้ายกันอาจเนื่องมาจากชาวม้งในไทยสืบเชื้อสายมาจากชาวจีน แต่เนื่องจากภาษาจีนกลางและม้งมีตระกูลภาษาต่างกัน กอปรกับชาวม้งได้เข้ามาตั้งรกรากถิ่นฐานในไทยเป็นเวลายาวนานอันส่งผลให้วัฒนธรรมและภาษาดั้งเดิมของชาวม้งถูกหล่อหลอมเข้ากับวัฒนธรรมและภาษาในถิ่นฐานใหม่ จึงทำให้ภาษาจีนและภาษาม้งแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: เปรียบเทียบ, ออกเสียงคำศัพท์, ภาษาจีนกลาง, ภาษาม้ง

Abstract

The purpose of this study is to compare the similarities and differences the pronunciation of vocabulary in Mandarin Chinese and Hmong in three aspects: the words

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (Lecturer of the Department of Chinese Language Faculty of Humanities Naresuan University) e-mail: p.chananya@gmail.com

² นิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (students in Chinese language Faculty of Humanities Naresuan University)

that have similar pronunciation in all syllables; the words which are pronounced similarly in some syllables; and the words that their pronunciations are different. The data were collected from a book about Mandarin Chinese vocabulary used in daily life and dictionary of English and Hmong language, with 12 categories of words, totally 1,470 words. The results demonstrated that 92.38% of vocabulary in Mandarin Chinese and Hmong were the words that their pronunciations are different; 6.80% were the words which are pronounced similarly in some syllables; and 0.82% were the words that have similar pronunciation in all syllables. Furthermore, the researcher found that some vocabulary in both languages is pronounced similarly, probably due to the Hmong people in Thailand descended from the Chinese. However, Mandarin Chinese and Hmong have different language family. In addition, the Hmong people settled in Thailand for a long time resulted in the Hmong culture and the original language have been integrated into the new culture and language, that caused Mandarin Chinese and Hmong more different.

Keywords: Comparative, Vocabulary, Mandarin Chinese, Hmong

บทนำ

ม้ง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่ปัจจุบันตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ทั้งในหลากหลายพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นทาง ตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ภาคเหนือของพม่า ลาว เวียดนาม ไทย และแถบประเทศทางตะวันตก สำหรับม้ง ในประเทศไทยนั้น กล่าวกันว่าน่าจะอพยพมาจากทางตอนใต้ของจีนเข้ามาในช่วง พ.ศ. 2390 – 2420 (ประสิทธิ์ ลิปรีชา, 2548) และต่อมาได้ตั้งรกรากกระจายอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย ปัจจุบันมี หมู่บ้านม้งกระจายอยู่ตามพื้นที่สูง ที่ราบเชิงเขาหรือพื้นที่รอบนอกเมืองของจังหวัดต่างๆ ได้แก่ อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ น่าน พะเยา ตาก แพร่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ เป็นต้น

กลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีภาษาเป็นของตนเองเช่นกัน ซึ่งภาษาม้งจัดว่าเป็นหนึ่งในภาษาที่อยู่ในตระกูล ภาษาม้ง-เมี่ยน หรือภาษาแม้ว-เย้า (Hmong-Mien or Meo-Yao Language Family) ภาษาตระกูลนี้เดิม ใช้ในประเทศจีน แต่ต่อมาผู้ใช้ภาษานี้ได้อพยพย้ายถิ่นฐานไปทางตอนใต้ และเข้ามายังแถบประเทศลาว เวียดนาม ไทย (ศิริรัตน์ ชูพันธ์ อรรถพลพิพัฒน์, 2560) ดังนั้นภาษาม้งจึงมีปรากฏอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และทางตอนใต้ของจีน ซึ่งในประเทศไทยนั้นแบ่งภาษาม้งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ภาษาม้งเขียว หรือม้งจิว (Hmong Njua) และภาษาม้งขาวหรือม้งเดีว (Hmong Daw) ซึ่งภาษาม้งทั้งสองกลุ่มนี้โดย ส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน เช่น รากศัพท์ ไวยากรณ์ จะมีการออกเสียง สำเนียงและคำศัพท์บางส่วนที่ ต่างกันเล็กน้อย ดังนั้นชาวม้งในไทยแม้จะต่างเผ่ากันก็ยังคงสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้ (ดารณี พลอยจัน, 2559, น.12)

เนื่องจากผู้วิจัยมีเชื้อสายม้ง ค้นเคยภาษาม้งและได้กำลังศึกษาภาษาจีน พบว่าในสองภาษานี้ มีคำศัพท์บางจำนวนที่ทั้งมีความหมายเหมือนกันและยังออกเสียงคล้ายกัน เช่น คำที่มีความหมายว่า “เหมือนกัน” ในภาษาจีนกลางอ่านว่า “一样 (jī yàng⁵¹)” (เสียงอ่านในภาษาไทยคือ “อี ย่าง”) ในภาษาม้งอ่านว่า “ib yam (i¹ ja¹)” (เสียงอ่านในภาษาไทยคือ “อี หย่า”) เป็นต้น ทั้งนี้จากหลักฐานที่ปรากฏอาจกล่าวได้ว่า เนื่องจากบรรพบุรุษชาวม้งในไทยนั้นมืเชื้อสายและอพยพมาจากจีน จึงทำให้ทั้งภาษาม้งและจีนยังคงมีความคล้ายคลึงกันอยู่บ้าง ในความเป็นจริง หากดูจากแผนที่โลกจะเห็นได้ว่าพื้นที่การใช้ภาษาม้งในประเทศไทยและพื้นที่การใช้ภาษาจีนในประเทศจีนมีความห่างไกลกันพอสมควร แต่อย่างไรก็ตามกลับพบการใช้คำศัพท์ที่มีการออกเสียงคล้ายกัน จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาค้นคว้าว่า ในสองภาษานี้จะพบคำศัพท์ที่มีการออกเสียงที่เหมือนและต่างมากน้อยอย่างไร

ที่ผ่านมาได้มีการศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ในภาษาถิ่นที่ต่างกันจำนวนไม่น้อย เช่น ประภาพรรณ เสนิตันติกุล (2527) ได้ศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ภาษาถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชและสงขลาโดยใช้หน่วยรรถสำหรับวิจัยจำนวน 2,602 คำ แบ่งตามความหมายรวมทั้งสิ้น 16 ประเภท นำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจำนวน 3 คน ผลปรากฏว่า ภาษาถิ่นทั้ง 3 มีการใช้ศัพท์อยู่ 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ศัพท์ที่ทุกถิ่นใช้เหมือนกัน คิดเป็นร้อยละ 72.56 ของหน่วยรรถทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลาล้วนเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาถิ่นใต้ จากการพิจารณาหน่วยรรถทั้งหมด พบว่า ภาษาถิ่นทั้ง 3 คู่นี้ใช้ศัพท์แตกต่างกันมีอัตราที่ใกล้เคียงกัน นันทพร นิลจินดา (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ในภาษาญ้อ จังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี โดยสำรวจศัพท์พื้นฐานภาษาญ้อด้วยหน่วยรรถทั้งหมด 1,530 คำ นำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา 3 คน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ว่า ภาษาญ้อทั้ง 3 ถิ่นนั้น มีการใช้ศัพท์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ศัพท์ที่ใช้เหมือนกันทั้ง 3 ถิ่น มีทั้งหมด 1,003 คำ ประเภทที่ 2 ศัพท์ที่ใช้ต่างกันทั้ง 3 ถิ่น มีทั้งหมด 254 คำ และ ประเภทที่ 3 ศัพท์ที่ใช้เหมือนกันบางถิ่น มีทั้งหมด 273 คำ การใช้ศัพท์ในภาษาญ้อจังหวัดสกลนคร นครพนม และปราจีนบุรี จึงมีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน คำศัพท์ที่ชาวญ้อทั้ง 3 ถิ่นใช้เหมือนกันล้วนเป็นศัพท์พื้นฐานของภาษาญ้อ ส่วนคำศัพท์ที่ใช้ต่างกันนั้นเป็นเป็นศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยกลาง จากการเปรียบเทียบศัพท์ที่ชาวญ้อใช้พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงไปจากศัพท์เดิมของภาษาญ้อทั้ง 3 ถิ่น มีทั้งหมด 527 คำ และถ้าดูความแตกต่างในการใช้ศัพท์ตามกลุ่มความหมายจะเห็นได้ว่ากลุ่มที่ใช้แตกต่างกันมากคือ คำขยาย รองลงมาคือ คำเรียกชื่อโรคและอาการผิดปกติในร่างกาย ซึ่งเป็นกลุ่มความหมายที่มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันไปตามสภาพทางภูมิศาสตร์และกลุ่มเผ่าพันธุ์ที่อยู่ใกล้ชิดกัน กุณฑลีย์ ไหวทยะวณิช (2534) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส โดยสร้างรายการคำด้วยหน่วยรรถจำนวน 2,085 คำ แบ่งออกเป็น 17 ประเภท นำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา 3 คน ผลการวิจัยพบว่า ภาษาถิ่นทั้ง 3 ถิ่น มีการใช้คำศัพท์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือประเภทที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกันทั้ง 3 ถิ่น คิดเป็นร้อยละ 71.71 ประเภทที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างกันทั้ง 3 ถิ่น คิดเป็นร้อยละ 7.4 ประเภทที่ 3 ถิ่นใดถิ่นหนึ่งใช้ศัพท์แตกต่างออกไปจากถิ่นอื่นๆ เพียงถิ่นเดียว คิดเป็นร้อยละ 20.85 แสดงว่าภาษาถิ่นยะลา ภาษาถิ่นปัตตานี

และภาษาถิ่นนราธิวาส เป็นภาษาถิ่นย่อยกลุ่มเดียวกันของภาษาไทยถิ่นใต้ เมื่อพิจารณาจำนวนหน่วยอรรถ ที่ภาษาถิ่นปัตตานีกับภาษาถิ่นนราธิวาส ภาษาถิ่นยะลา กับภาษาถิ่นนราธิวาส และภาษาถิ่นยะลา กับปัตตานีที่ใช้ศัพท์ต่างกัน พบว่า ภาษาถิ่นทั้ง 3 คู่นี้ ใช้คำศัพท์แตกต่างกันในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่ภาษาถิ่นนราธิวาสใช้ศัพท์แตกต่างจากภาษาถิ่นปัตตานีกับภาษาถิ่นยะลา ซึ่งมีการใช้ศัพท์ที่ใกล้เคียงกันมากกว่า วรณช ประพิณ (2539) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวโขงในจังหวัดนครปฐม ราชบุรีและเพชรบุรี โดยใช้รายการหน่วยอรรถทั้งสิ้น 1,500 คำ โดยแบ่งเป็นหมวด 24 หมวด นำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา 6 คน ผลการศึกษาพบว่า ภาษาลาวโขงทั้ง 3 ถิ่นมีการใช้ศัพท์ 3 ประเภท ประเภทที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกันเป็นส่วนมาก ประเภทที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างกัน 33 คำ และประเภทที่ 3 ใช้ศัพท์คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันเล็กน้อย 305 คำ ทั้งนี้สันนิษฐานได้ว่าภาษาลาวโขงใน 3 จังหวัดนั้น มีอาณาเขตที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้ภาษายังไม่กระจัดกระจายมากนัก สุพิชญา ไกรกลและสุพัตรา อินทนะ (2558) ได้ศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ตามหมวดต่างๆ ของภาษาถิ่นผู้ไทในจังหวัดอำนาจเจริญกับภาษาไทยมาตรฐาน โดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาด้วยคำศัพท์เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ จำนวน 13 หมวด ได้แก่ หมวดธรรมชาติ หมวดสัตว์ หมวดอวัยวะ หมวดบ้าน หมวดต้นไม้ หมวดบุคคล หมวดอุปกรณ์ทำสวน หมวดอาหาร หมวดสถาบันทางสังคม หมวดบริบททางวัฒนธรรม หมวดคำศัพท์เฉพาะ หมวดเทคโนโลยี และหมวดไวยากรณ์ ผลการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างคำศัพท์ตามหมวดต่างๆ ของภาษาถิ่นผู้ไทในจังหวัดอำนาจเจริญกับภาษาไทยมาตรฐานพบว่า มี 4 รูปแบบ คือ คำที่มีเสียงคล้ายกันทุกอย่าง คำที่มีหน่วยเสียงคล้ายกันบางอย่าง คำที่แตกต่างกันและคำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน

และในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ในภาษาจีนกลางและภาษาม้งว่าออกเสียงเหมือนหรือแตกต่างอย่างไร โดยแนวทางการวิจัยนั้นจะอ้างอิงจากสุพิชญา ไกรกลและสุพัตรา อินทนะ (2558)

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียงของคำศัพท์ที่มีการออกเสียงคล้ายกันทุกอย่าง (Identical Forms) ในภาษาจีนกลางและภาษาม้ง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียงของคำศัพท์ที่มีการออกเสียงคล้ายกันบางอย่าง (Similar Forms) ในภาษาจีนกลางและภาษาม้ง
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียงของคำศัพท์ที่มีการออกเสียงแตกต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน (Different Forms) ในภาษาจีนกลางและภาษาม้ง

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในเรื่องการเปรียบเทียบคำศัพท์ระหว่างภาษาจีนกลางและภาษาแต้จิ๋วเท่านั้น

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบในด้านเสียงพยัญชนะและสระเท่านั้น โดยจะไม่ศึกษาด้านเสียงวรรณยุกต์ เนื่องจากหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหน่วยเสียงที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และสามารถผิดเพี้ยนไปตามผู้พูดภาษานั้นๆ ได้ ดังที่ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ (L - Thongkum, 1994 อ้างใน ศิริรัตน์ ชูพันธ์ อรรถพลพิพัฒน์, 2560) กล่าวว่า “ภาษาเมียน – ย่ามีรูปแปรของเสียงวรรณยุกต์สูงขึ้นตก (high - rising - falling) ที่แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม A เป็นเสียงวรรณยุกต์สูงขึ้นตก (high - rising - falling) [453]~[544]~[452] และกลุ่ม B เป็นเสียงวรรณยุกต์สูงขึ้น (high-rising) [45] ผู้พูดรุ่นอายุน้อยมีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับเสียงวรรณยุกต์ตรีในภาษาไทยมาตรฐาน นอกจากนี้ เสียงวรรณยุกต์ต่ำขึ้นตก (low - rising - falling) [232]~[233]~[231] ได้มีการรวมกับเสียงวรรณยุกต์กลางขึ้น (mid - rising) [34] และเนื่องจากเสียงวรรณยุกต์ทั้งสองเสียงนี้มีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้กลุ่มผู้พูดรุ่นอายุน้อยกว่า 25 ปีมีเสียงวรรณยุกต์ 5 เสียง ในขณะที่กลุ่มผู้พูดรุ่นอายุมากกว่า 25 ปีมีเสียงวรรณยุกต์ 6 เสียง” ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงไม่นำมาศึกษา จึงเลือกศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระเท่านั้น

3. สัทอักษร

ในงานวิจัยนี้จะใช้สัทอักษรสากล (IPA)³ และคำอ่านภาษาไทยในการแสดงคำอ่านของคำศัพท์ภาษาจีนและภาษาแต้จิ๋ว ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจและเห็นความเหมือนและความแตกต่างของเสียงคำศัพท์ได้ชัดเจนขึ้น

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis Research) ศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ในภาษาจีนและภาษาแต้จิ๋ว มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการวิจัย

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาแต้จิ๋วและจีน เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบคำศัพท์ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

2. สุ่มคัดเลือกและกำหนดจำนวนคำศัพท์

³ อ้างอิงจาก เอกสันต์ ชินอัครพงศ์ (2545) และจุฑามาศ แสนยากุล (2557).

2.1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกและเก็บรวบรวมคำศัพท์ภาษาแม่และภาษาจีน ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งสิ้น 1,470 คำ เป็นคำศัพท์ภาษาจีน 735 คำ ซึ่งรวบรวมจากหนังสือศัพท์ภาษาจีนกลางในชีวิตประจำวัน 汉语常用词 (นิรามิส เกียรติบุญศรี, 2545) และคัดเลือกคำศัพท์ภาษาแม่ 735 คำ จากพจนานุกรมภาษาอังกฤษ-ภาษาแม่กับภาษาแม่-ภาษาอังกฤษ (2011) โดยจะคัดเลือกเฉพาะคำศัพท์ภาษาแม่ที่มีความหมายตรงกันกับคำศัพท์ภาษาจีนข้างต้น ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกในการศึกษาเปรียบเทียบ

2.2 แยกคำศัพท์ทั้งหมดออกเป็นหมวดหมู่ รวม 12 หมวดดังนี้

หมวดคำเรียกชื่อสิ่งของและอุปกรณ์

หมวดคำเรียกชื่อพืชผลไม้

หมวดคำเรียกชื่อสัตว์

หมวดคำเรียกชื่อสิ่งธรรมชาติ

หมวดคำเรียกชื่ออาชีพและกิจกรรม

หมวดคำเรียกชื่อสี

หมวดคำเรียกชื่ออาหารและเครื่องดื่ม

หมวดคำเรียกชื่อเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ

หมวดคำเรียกชื่ออวัยวะในร่างกาย

หมวดคำเรียกกริยาท่าทาง

หมวดคำตรงกันข้าม

หมวดคำทั่วไป⁴

ซึ่ง 12 หมวดนี้ได้มาจากการเรียงเรียงคัดแยกหมวดใหม่ จากเดิม 40 หมวดในหนังสือศัพท์ภาษาจีนกลางในชีวิตประจำวัน 汉语常用词 (นิรามิส เกียรติบุญศรี, 2545)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 แนวทางที่ใช้ในการเปรียบเทียบการออกเสียงของคำศัพท์ภาษาแม่และภาษาจีนนี้ในงานวิจัยนี้อ้างอิงจาก สุพิชญา ไกรกลและสุพิศตรา อินทนะ (2558) โดยศึกษา 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาเปรียบเทียบในคำที่มีการออกเสียงคล้ายกันทุกอย่าง กล่าวคือ คำที่มีเสียงพยัญชนะและสระคล้ายกัน (โดยไม่คำนึงเสียงวรรณยุกต์)

3.1.2 ศึกษาเปรียบเทียบในคำที่ออกเสียงคล้ายกันบางอย่าง กล่าวคือ เป็นคำที่ออกเสียงพยัญชนะหรือสระคล้ายกันอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยจำแนกออก 3 ลักษณะ ได้แก่

3.1.2.1 คำพยางค์เดียวที่ออกเสียงพยัญชนะคล้ายกัน

3.1.2.2 คำสองพยางค์ที่ออกเสียงพยัญชนะคล้ายกันทั้งสองพยางค์

⁴ คือหมวดคำที่ไม่สามารถนำไปจัดให้อยู่รวมในหมวดอื่นๆได้

3.1.2.3 คำสองพยางค์ที่ออกเสียงสระคล้ายกันทั้งสองพยางค์

3.1.3 ศึกษาเปรียบเทียบในคำที่ออกเสียงต่างกันที่มีความหมายเหมือนกัน โดยจำแนกออก 3 ลักษณะ ได้แก่

3.1.3.1 คำพยางค์เดียวที่เสียงพยัญชนะและสระต่างกัน

3.1.3.2 คำสองพยางค์ที่ทั้งเสียงพยัญชนะและสระต่างกันทั้งสองพยางค์

3.1.3.3 คำหลายพยางค์ที่ทั้งเสียงพยัญชนะและสระต่างกันทุกพยางค์

3.2 เรียบเรียงผลการศึกษาและวิจัย

3.3 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของคำศัพท์ใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะคำที่ออกเสียงคล้ายกันทุกอย่าง

จากการศึกษาคำศัพท์ในภาษาม้งและจีนนั้นพบว่า มีคำที่มีเสียงพยัญชนะและสระคล้ายกัน 12 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.82 ได้แก่ หมวดคำตรงข้าม 4 คำ หมวดคำเรียกชื่อสัตว์ 2 คำ หมวดคำเรียกชื่อสิ่งของ และอุปกรณ์ 2 คำ และหมวดคำทั่วไป 4 คำ ตัวอย่างเช่น

ความหมาย ไทย	ภาษาจีน	IPA	คำอ่านไทย	ภาษาม้ง	IPA	คำอ่านไทย
หมวดคำตรงข้าม						
ว่าง	空	k'un ⁵¹	คง	khoob	k'hɔŋ ¹	คั้ง
แพ้	失	ʂi ⁵⁵	ชื้อ	swb	ʂi ¹	ชื้อ
หมวดคำเรียกชื่อสัตว์						
แกะ	羊	jaŋ ³⁵	หยัง	yaaj	jaŋ ¹	ยั้ง
หมวดคำเรียกชื่อสิ่งของและอุปกรณ์						
สิ่งของ	东西	tuŋ ⁵⁵ ɕi	ตง ลี	doob xib	dɔŋ ¹ si ¹	ตัง ซี้
หมวดคำทั่วไป						
หลวม	松	suŋ ⁵⁵	ซง	xoob	sɔŋ ¹	ซั้ง

2. วิเคราะห์ลักษณะคำที่ออกเสียงคล้ายกันบางอย่าง

จากการศึกษาพบว่า ในภาษาม้งและจีนมีคำศัพท์ที่มีลักษณะออกเสียงคล้ายกันบางอย่างทั้งสิ้น 100 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.80 จำแนกได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

2.1 เป็นคำพยางค์เดียวที่มีเสียงพยัญชนะคล้ายกันทั้งหมด 66 คำ คิดเป็นร้อยละ 66 ได้แก่ คำจากหมวดคำเรียกชื่อสิ่งของและอุปกรณ์ 6 คำ หมวดคำเรียกชื่ออวัยวะในร่างกาย 2 คำ หมวดคำเรียกชื่อสัตว์ 6 คำ หมวดคำเรียกชื่อกิริยาท่าทาง 10 คำ หมวดคำตรงกันข้าม 16 คำ และหมวดคำทั่วไป 26 คำ ตัวอย่างเช่น

ความหมาย	ภาษาจีน	IPA	คำอ่านไทย	ภาษาม้ง	IPA	คำอ่านไทย
หมวดคำเรียกชื่อสัตว์						
นก	鸟	niau ²¹⁴	เหนียว	noog	nɔŋ ¹	นง
แมว	猫	mau ⁵⁵	เมา	miv	mi	หมี
หมี	熊	ɕyŋ ³⁵	สง	xyooj	ɕɔŋ ¹	ซ่ง
หมวดคำเรียกชื่อกิริยาท่าทาง						
ดื่ม	喝	xɤ ⁵⁵	เฮอ	haus	hau ¹	เฮา
แบ่ง	分	fəŋ ⁵⁵	เฟิน	faib	fai ¹	ไฟ

2.2 เป็นคำศัพท์สองพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะคล้ายกันทั้งสองพยางค์ 30 คำ คิดเป็นร้อยละ 30 ได้แก่ หมวดคำเรียกชื่อสิ่งของและอุปกรณ์ 6 คำ หมวดคำเรียกชื่อพืชผลไม้ 8 คำ และหมวดคำทั่วไป 16 คำ ตัวอย่างเช่น

ความหมาย	ภาษาจีน	IPA	คำอ่านไทย	ภาษาม้ง	IPA	คำอ่านไทย
หมวดคำเรียกชื่อสิ่งของและอุปกรณ์						
ลูกกุญแจ	钥匙	jau ⁵¹ si	เย่า สือ	yawm sij	ja ¹ si ¹	เหย่อง ซื่อ
โคมไฟ	灯罩	tuəŋ ⁵⁵ tɕau ⁵¹	เต็ง เจ้า	teeb txawb	təŋ ¹ tsa ¹	เต็ง เจื่อง
หมวดคำเรียกชื่อพืชผลไม้						
พริกไทย	胡椒	xu ³⁵ tɕiau ⁵⁵	หู เจี้ยว	hwj txob	hi ¹ tsɔ ¹	หือ จื่อ
มะละกอ	木瓜	mu ⁵¹ kuA ⁵⁵	มู่ กวา	maum kuab	mau ¹ kuə ¹	เหม่า กิว
หมวดคำทั่วไป						
เพื่อน	朋友	pəŋ ³⁵ jou ²¹⁴	เฟิง โหย่ว	phooj ywg	p ^h ɔŋ ¹ ji ¹	ฟ่ง ยื่อ
แต่ว่า	但是	tan ⁵¹ si ⁵¹	ตัน ซื่อ	tab sis	ta ¹ si ¹	ต้า ซี
เหมือนกัน	一样	ji ³⁵ jaŋ ⁵¹	อี้ ยั่ง	ib yam	i ¹ ja ¹	ฮือ หย่า

2.3 เป็นคำศัพท์สองพยางค์ที่ออกเสียงสระคล้ายกันทั้งสองพยางค์ 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 4 ได้แก่
หมวดคำตรงกันข้าม 2 คำและหมวดคำทั่วไป 2 คำ ตัวอย่างเช่น

ความหมาย	ภาษาจีน	IPA	คำอ่านไทย	ภาษาม้ง	IPA	คำอ่านไทย
หมวดคำตรงกันข้าม						
ง่าย	容易	zɯŋ ³⁵ yi ⁵¹	หรง อี้	yooj yim	joŋ ¹ ji ^{1ʔ}	ย่ง หยี้
หมวดคำทั่วไป						
ประวัติศาสตร์	历史	li ⁵¹ ʃi ²¹⁴	ลี่ ลี้อ	liv xwm	li ¹ st ^{1ʔ}	หลี่ ลี้อ

3. วิเคราะห์ลักษณะคำที่ออกเสียงแตกต่างกันที่มีความหมายเหมือนกัน

คือ คำศัพท์ในภาษาม้งและภาษาจีนที่มีความหมายเหมือนกันแต่มีหน่วยเสียงพยัญชนะและสระแตกต่างกันในทุกพยางค์ ซึ่งจากการวิเคราะห์พบคำในลักษณะนี้ทั้งสิ้น 1,358 คำ คิดเป็นร้อยละ 92.38 จำแนกได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

3.1 เป็นคำพยางค์เดียวที่ออกเสียงต่างกันทั้งพยัญชนะและสระ 410 คำ คิดเป็นร้อยละ 30.19 ได้แก่ หมวดคำเรียกชื่อสิ่งของและอุปกรณ์ 46 คำ หมวดคำเรียกชื่อพืชผลไม้ 14 คำ หมวดคำเรียกชื่ออวัยวะในร่างกาย 28 คำ หมวดคำเรียกชื่อสัตว์ 24 คำ หมวดคำเรียกชื่อสิ่งธรรมชาติ 24 คำ หมวดคำเรียกชื่ออาหารและเครื่องดื่ม 4 คำ หมวดคำเรียกชื่อการทำทาง 144 คำ หมวดคำตรงกันข้าม 106 คำ และหมวดคำทั่วไป 20 คำ ตัวอย่างเช่น

ความหมาย	ภาษาจีน	IPA	คำอ่านไทย	ภาษาม้ง	IPA	คำอ่านไทย
หมวดคำเรียกชื่อสิ่งของและอุปกรณ์						
มีด	刀	tau ⁵⁵	เตา	riam	tia ^{1ʔ}	เจี้ย
ด้าย	线	ɕiɛn ⁵¹	เสี้ยน	xov	sa ¹	สอ
หมวดคำเรียกชื่ออวัยวะในร่างกาย						
เอว	腰	jau ⁵⁵	เยา	duav	dɔɔ ¹	ดัว
ขา	腿	t'ui ²¹⁴	ถุย	ceg	cɛ ¹	เจ
หมวดคำเรียกชื่อสัตว์						
สุนัข	狗	kou ²¹⁴	โก้ว	dev	dɛ ¹	เต้
เป็ด	鸭	ja ⁵⁵	ยา	os	a ¹	ออ
หมวดคำเรียกชื่อการทำทาง						
เดิน	走	tsou ²¹⁴	โจ้ว	mus	mu ¹	มู
วิ่ง	跑	pau ²¹⁴	เผ่า	dhia	dhia	เทีย

หมวดคำเรียกชื่อสิ่งของและอุปกรณ์						
รถแท็กซี่ มิเตอร์	计程车	tɕ ⁵¹ tɕ'əŋ ³ 5 tɕ'ə ⁵⁵	จี้ ฉิ่ง เซอ	tsheb tav xis	tɕ'hɛ ¹ ta ¹ xi ¹	เซ่ ตา ซี
รถมอเตอร์ ไซด์	摩托车	mo ²¹⁴ tuo ²¹⁴ tɕ'ə ⁵⁵	หมัว ทัว เซอ	tsheb muas taus	tɕ'hɛ ¹ mo ^ə tau ¹	เซ่ มัว เตอ

สรุปและอภิปรายผล

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการออกเสียงของคำศัพท์ในภาษาม้งและภาษาจีน ทำให้เห็นว่าคำศัพท์ในชีวิตประจำวันของภาษาม้งและภาษาจีนที่มีความหมายเหมือนกันนั้นโดยส่วนใหญ่มีเสียงพยัญชนะและสระแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีคำศัพท์ภาษาม้งและภาษาจีนบางส่วนที่ไม่เพียงแต่มีความหมายเหมือนกันเท่านั้น เสียงพยัญชนะและสระก็ยังคล้ายกันอีกด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการที่คำศัพท์บางส่วนในภาษาจีนและภาษาม้ง มีเสียงพยัญชนะและสระคล้ายกัน อาจเนื่องมาจากชนชาวม้งในประเทศไทยมีเชื้อสายมาจากชาวม้งในประเทศจีนที่เมื่ออดีตได้อพยพเข้ามาตั้งรกรากถิ่นฐานในประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ความคล้ายกันของทั้งสองภาษา จึงยังพอปรากฏให้เห็นอยู่ในคำศัพท์บางส่วนและการที่คำศัพท์ส่วนใหญ่ในสองภาษามีเสียงพยัญชนะและสระ ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเห็นว่าอาจมีสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก ภาษาม้งและภาษาจีนนั้นเป็นภาษาต่างตระกูลกัน ภาษาม้งจัดอยู่ในตระกูลภาษาม้ง-เมียน (Hmong-Mien) ในขณะที่ภาษาจีนเป็นภาษาที่อยู่ในตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan) เนื่องจากเป็นภาษาคนละตระกูล ดังนั้นความแตกต่างที่ปรากฏจึงค่อนข้างชัดเจน ประการที่สอง ถึงแม้จะมีหลักฐานปรากฏว่าชาวม้งในประเทศไทยมีเชื้อสายชาวจีน แต่เมื่อมีการอพยพย้ายถิ่นฐานออกมาจากจีนตอนใต้ เข้ามาตั้งรกรากในพื้นที่ใหม่เป็นเวลานาน วัฒนธรรมและภาษาดั้งเดิมก็ถูกหล่อหลอมเข้ากับวัฒนธรรมและภาษาในถิ่นฐานใหม่ จึงทำให้ภาษาม้งกับภาษาจีนแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ไม่เพียงแต่ทำให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างในขั้นต้นด้านการออกเสียงของคำศัพท์ในภาษาจีนและภาษาม้ง อันทำให้มองเห็นถึงความสัมพันธ์ที่ยังคงมีความเกี่ยวเนื่องกันอยู่ระหว่างภาษาจีนและภาษาม้ง ทั้งยังมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อชาวม้งผู้ที่สนใจศึกษาภาษาจีน ในด้านการออกเสียงภาษาจีน ซึ่งจากผลการวิจัยที่ปรากฏว่ามีคำศัพท์ในทั้งสองภาษาจำนวนหนึ่งมีความหมายเหมือนกันและออกเสียงคล้ายกันนั้น ทำให้เห็นว่าเสียงพยัญชนะและเสียงสระบางกลุ่มในทั้งภาษาม้งและภาษาจีนมีการออกเสียงที่คล้ายกันอยู่ ซึ่งในจุดนี้จะช่วยให้ผู้เรียนชาวม้งเรียนรู้การออกเสียงพยัญชนะและสระในภาษาจีนที่ถูกต้องได้เร็วขึ้น การเรียนการออกเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์นั้นถือเป็นก้าวแรกที่สำคัญยิ่งในการศึกษาภาษาจีน หากผู้เรียนสามารถเรียนรู้และออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ก็จะทำให้สามารถใช้ภาษาจีนในการสื่อสารในกาลต่อไปได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการออกเสียงของคำศัพท์ภาษาจีนกลางและม้งนี้เป็นเพียงการศึกษาในขั้นต้นเท่านั้น วิธีการศึกษาจึงอาจยังไม่ละเอียดและครอบคลุมในทุกด้าน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่า ภาษาจีนและภาษาม้งนี้ต่างก็มีความน่าสนใจที่สามารถศึกษาเพิ่มเติมต่อไปได้ ตัวอย่างเช่น โครงสร้างประโยค โครงสร้างกลุ่มคำ ซึ่งในภาษาจีนและภาษาม้งคล้ายกัน คือมีโครงสร้างแบบประธาน-กริยา-กรรมเหมือนกันหรือโครงสร้างกลุ่มคำลักษณนามแบบ จำนวนนับ-ลักษณนาม-นาม ที่เหมือนกัน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณสิทธิ์ ไวกษะวณิช. (2534). การศึกษาเรื่องภาษาถิ่นใต้จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุฑามาศ แสนยากุล. (2557). *เรียนภาษาม้ง* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคม.
- ดารณี พลอยจั่น. (2559). ทูตทางวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้งกับกลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 4(1) , 6-17.
- นันทพร นิลจินดา. (2532). *การศึกษาภาษาถิ่นในจังหวัดสกลนคร นครพนมและปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิรามิส เกียรติบุญศรี. (2545). *ศัพท์ภาษาจีนกลางในชีวิตประจำวัน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัทแสงสว่างเวิลด์เพลสจำกัด.
- ประภาพรธณ เสนิตันติกุล. (2527). *การศึกษาภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ ลีปรีชา. (2555). *ม้ง หมากหลายชีวิตจากขุนเขาสู่เมือง* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัทแปลนพรินทร์ติ้ง จำกัด.
- สุพิชญา ไกรกล สุพัตรา อินทนะ. (2558). *การศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์หมวดตามหมวดต่าง ๆ ของภาษาถิ่นผู้ไทในจังหวัดอำนาจเจริญ กับภาษาไทยมาตรฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณข ประพิน. (2539). *การศึกษาและเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาลาวไซ่งในจังหวัดนครปฐม ราชบุรีและเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริรัตน์ ชูพันธ์ อรรถพลพิพัฒน์. (มกราคม-เมษายน 2560). ความหลากหลายทางภาษาและการสัมผัสภาษา ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 9(1), 53-66.

เอกสิทธิ์ ชินอัครพงศ์. (2545). *ระบบเสียงภาษาจีนเบื้องต้น*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Yueheng L. Xiong. (2011). *English – Hmong / Hmong – English Dictionary*. United States of America: Hmongland Publishing Company.

